

Savivaldybių žinios

Nr. 8–9 (959–960) 2026 m. rugpjūčio 31 d.
LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2026

SAVIVALDYBIŲ DARBAI IR NUOTAIKOS kelyje nuo Jurbarko iki Šiaulių 2–9 p.

Jurbarko krašto šventės „Laiko upių tėkmėje“ renginių metu prie Nemuno buvo atidengta kompozicija, žyminti dviejų uostų – Jurbarko ir Klaipėdos atnaujintą ryšį. Inkaro simbolinę lyną atrišo (iš kairės) Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos generalinis direktorius Algis Latakas ir Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas, Jurbarko rajono savivaldybės meras Skirmantas Mockevičius.

KĘSTUTIS TUBIS: Į BESIBAIGIANČIĄ VASARĄ ŽVELGIU KAIP Į DAR VIENĄ ŽINGSNĮ PIRMYN
GARBĖS PILIEČIAI – KRAŠTO ŠVIESULIAI
SAVIVALDYBIŲ KRONIKA: ĮVYKIAI IR DATOS

10–11 p.
12–14 p.
16–30 p.

Skulptūrinė kompozicija, žymi dviejų uostų – Jurbarko ir Klaipėdos – ryšį ir verčia naują Jurbarko istorijos puslapį.

JURBARKO UOSTAS – POSTŪMIS VISAM TAURAGĖS REGIONUI

Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas Skirmantas Mockevičius apie regiono projektus, savivaldybių bendradarbiavimą ir Nyderlandų patirtį.

KURIAMAS PIRMASIS MODERNUS UPINIS UOSTAS

Rugpjūčio 21–23 dienomis Jurbarko krašto šventės „Laiko upių tėkmėje“ renginių metu buvo atidengta inkaro kompozicija, žyminti dviejų uostų – Jurbarko ir Klaipėdos ryšį bei verčią naują Jurbarko istorijos puslapį.

„Ilgai brandinta uosto idėja jau tampa konkrečiu projektu. Šiuo metu baigiamas rengti techninis uosto krantinės ir šalia jos būsiančių uosto infrastruktūros įrenginių projektas. Tikimasi, kad darbai galėtų prasidėti kitą pavasarį, o pirmasis etapas būtų užbaigtas 2027 metų pabaigoje arba 2028-ųjų pradžioje, – gera žinia dalijasi Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas, Jurbarko rajono savivaldybės meras Skirmantas Mockevičius. – Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija su Jurbarko rajono savivaldybe krantinės nuomos sutartį pasirašė praėjusių metų rugpjūtį, po mažiau nei mėnesio perduotas ir greta krantinės esantis žemės sklypas. Taigi Jurbarko uosto projektą įgyvendina Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, įsipareigojusi per trejus metus investuoti ne mažiau kaip 1 mln. eurų ir sukurti modernų ir pirmąjį Lietuvoje upinį uostą, siūlantį patrauklias ir patogias sąlygas transporto, logistikos įmonėms. Uosto teritorijoje numatomi krovai reikalingi

įrenginiai: privažiavimo keliai, sandėliavimo infrastruktūra ir grūdų bokštai. Savivaldybė savo ruožtu įsipareigoja pasirūpinti infrastruktūra iki uosto teritorijos – sutvarkyti į uostą vedantį kelią ir privažiavimą“.

Uostui itin palanki ir gamtinė situacija. Į Nemuną įtekanti Mituvos upė sudaro patogias sąlygas laivybai, o esama krantinė leidžia išvengti didžiulių darbų, susijusių su naujo uosto kanalo kasimu. Pirmajame etape numatoma sutvarkyti apie 340 metrų krantinės ir maždaug 1,5 hektaro teritoriją. Ateityje numatoma plėsti uosto teritoriją ir įrengti papildomas krantines.

„Išties Jurbarko uosto idėja nėra visiškai nauja. Anksčiau čia buvo uostas ir daug metų iš Jurbarko buvo gabenamas žvyras į visą Lietuvą. Tad kuriant uostą panaudojama ir buvusiojo likusi infrastruktūra“, – pasakoja Skirmantas Mockevičius.

NUO GRŪDŲ IKI LAIVŲ STATYBOS

Pasak mero, pirmajame etape uostas bus orientuotas į birius krovinius. „Planuojama įrengti šešis ar septynis maždaug po tūkstantį tonų talpinančius grūdų bokštus, – planus praskleidžia meras. – Tačiau Jurbarko savivaldybės vizija gerokai platesnė. Ateityje planuojame sukurti universalų uostą, kuriame

būtų galima krauti įvairaus pobūdžio krovinius – nuo grūdų iki metalo, betono gaminių ar didelių gabaritų konstrukcijų. Tai ypač svarbu regiono pramonės plėtrai. Siekdama sudaryti kuo geresnes sąlygas verslui Jurbarko rajono savivaldybė planuoja investuoti į šalia uosto esančios pramoninės teritorijos infrastruktūrą. Čia įsikūrusios įmonės galėtų gaminti tiek betono, tiek metalo gaminius, iš karto krauti į laivus ir plukdyti į Klaipėdą, o iš ten eksportuoti į visą pasaulį. Jurbarkas galėtų tapti patrauklia vieta įmonėms, kurios statytų laivus, nes pagamintą laivą išgabenti sausumos keliais sudėtinga. Uostas suteiktų galimybę laivą iš karto nuleisti į Nemuną ir išplukdyti jį į paskirties vietą“.

NAUDA NE TIK JURBARKUI

Uosto reikšmė, mero įsitikinimu, peržengia Jurbarko rajono ribas. Viena iš tiesioginių naudų – geresnės logistikos galimybės ūkininkams. „Tiek Jurbarko rajono, tiek Tauragės bei Marijampolės regionų ūkininkams tai bus didžiulė galimybė grūdus transportuoti į Klaipėdos uostą, nevežant jų sausumos keliais“, – teigia Skirmantas Mockevičius.

Tačiau svarbiausia – uosto ilgalaikis poveikis regionui, pasak mero, gali būti susijęs su naujomis darbo vietomis ir aplink uostą besikuriančiu verslu. Pats uostas nebūtinai taps didžiuliu darbdaviu, tačiau jo veiklai reikės įvairių paslaugų, aptarnavimo įmonių, logistikos ir kitų verslų.

Gamtos stichija neišbaidė įsimintino renginio dalyvių.

Uostas svarbus ir ekologijai. Upių transportas gali būti pigesnis ir mažiau taršus už kelių transportą, todėl Nemuno įveiklinimas ateityje galėtų tapti svarbia regiono žaliosios ekonomikos dalimi.

KITI REGIONUI SVARŪS PROJEKTAI

Jurbarko uostas nėra vienintelis projektas, kuriuo siekiama stiprinti Tauragės regioną. „Vienas svarbiausių šiuo metu įgyvendinamų regioninių projektų – nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūros plėtra Tauragės regiono savivaldybių vandentvarkos įmonėse. Projekto vertė apie 20 mln. eurų. Įgyvendinant šį projektą Tauragės nuotekų valymo įrenginiuose bus sukurta bendra dumblo tvarkymo sistema, kuria galės naudotis viso regiono nuotekas tvarkančios įmonės. Kiekvienai savivaldybei neberekės atskirai investuoti į brangią infrastruktūrą, – Tauragės regionui svarbų projektą pristato Skirmantas Mockevičius. – Pasinaudodamos regioninei plėtrai skiriamomis lėšomis Tauragės regiono savivaldybės kartu įgyvendina ir kitus projektus. Tai ir turizmo objektų pritaikymas lankymui, ir pramonės teritorijų infrastruktūros gerinimas, ir žalinimo iniciatyvos, ir kiti projektai. Pavyzdžiui, Jurbarko, planuojama lankymui pritaikyti buvusio karo teritoriją, taip pat plėtojama pramonės rajono infrastruktūra“.

NYDERLANDŲ PATIRTIS

Bendradarbiavimo galimybes Skirmantas Mockevičius neseniai turėjo progą įvertinti ir Nyderlandų karalystėje, nuvykęs ten balandžio mėnesį kartu su kitų regiono savivaldybių merais, administracijų direktoriais ir Tauragės regiono plėtros tarybos administracija.

Mero padėkos vakare Punsko lietuvių padėka už ilgametę draugystę, surengtą konferenciją „Jurbarkas nuo Magdeburgo teisių iki šiandien“ ir kitus šviesius renginius.

Vizitas, kaip teigia pašnekovas, tapo vertingu įrankiu formuojant naujo Europos Sąjungos investicijų laikotarpio prioritetus. Išvykos metu gauta informacija atskleidė Nyderlandų valdymo modelio stiprybę – tai itin decentralizuota, bet preciziškai koordinuota sistema, kurioje vietos savivalda veikia kaip pagrindinis pokyčių variklis, siekiant sukurti ekonomiškai tvarius administracinius vienetus, gebančius savarankiškai valdyti sudėtingas socialines bei infrastruktūros funkcijas.

„Nyderlandų savivaldybių asociacijoje, ji yra gerokai stipresnė ir turi daugiau praktinių funkcijų nei Lietuvos, nagrinėjome šalies regioninio bendradarbiavimo esmę – funkcinės partnerystės. Tarptautinių ryšių ir regioninės politikos ekspertai išsamiai pristatė, kaip Nyderlandų savivaldybės buriasi į specializuotus regioninius tinklus – nuo užimtumo ir saugumo iki specifinių sveikatos apsaugos paslaugų. Nyderlandų savivaldybių bendradarbiavimas yra vienas pažangiausių Europoje, grįstas ne hierarchija, o tinkliniu valdymu.

Kadangi šalies savivaldybės yra santykinai nedidelės, jos jungiasi siekdamas ekonomikos ir geresnės paslaugų kokybės, – įspūdiškai dalijasi Skirmantas Mockevičius. – Savivaldybių bendradarbiavimas sudaro galimybes įgyvendinti didelius projektus. Bendradarbiavimas padeda sutelkti žmogiškuosius ir finansinius išteklius. Kai daroma susitelkus, galima pasiekti geresnį rezultatą ir mažinti kaštus. Jeigu, tarkim, rengi dviračių taką didesnėje teritorijoje, jį galima jungti funkciškai ir struktūriškai, o nauda tampa didesnė“.

Pasak mero, toks modelis visai galimas ir Lietuvoje ir Tauragės regiono savivaldybės jau imasi jį kurti. „Žinoma, mūsų bendradarbiavimas nėra tokio masto, koks yra Nyderlanduose, bet, manau, pamatas bendradarbiavimui jau kuriamas. Visos keturios Jurbarko, Tauragės, Šilalės rajonų ir Pagėgių savivaldybės sutariame ir randame racionaliausius sprendimus, svarbius regionui“, – teigia Skirmantas Mockevičius.

Karolina Baltmiškė

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“ leidžiamas nuo 1996 m.
Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Girklys, tel. 8685 39452,

Facebook savzinios leva Cataldo,
cataldoieva@gmail.com

Tiražas 3500 egz.
ISSN 1392–2467

Mūsų partneriai
STRUCTUM
Mano Kraštas

Kaip ir daugelis Lietuvos regionų, Šilalės rajonas susiduria su gyventojų mažėjimo iššūkiu, todėl itin nuosekliai kuria patrauklią aplinką vietiniams ir svečiams. Kuo šiandien gyvena Šilalė, kokiais pokyčiais didžiuojasi ir kokią ateitį mato rajono vadovai?

Pasak Šilalės rajono savivaldybės mero Tado Bartkaus, per trejus šios kadencijos metus Šilalės krašte jau įvyko daug svarbių pokyčių, pakeitusių nusistovėjusią kasdienybę. Jis pastebi, jog pasikeitė bendravimas su žmonėmis, atsinaujino šventės, keitėsi ir toliau keičiasi mūsų gyvenamoji aplinka.

Viena didžiausių Šilalės rajono stiprybių – įspūdinga gamta. Ne veltui jis vadinama Žemaitijos piliakalnių karaliene – jame yra net 34 piliakalniai. Iškiliausias jų – Medvėgalis, tituluojamas Žemaitijos kalvų karaliumi, Bilionių piliakalnis, kuris, kaip manoma, gali būti susijęs su legendinių Pilenų tragedija, Padievaičio piliakalnis siejamas su Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino piliaviete, o šią legendą primena čia esantis garsusis akmuo, vadinamas Velnio sostu. Rajone telkšo Paršežeris, garsėjantis legendomis, pažintiniu taku ir Sietuvos kūrgrinda. Šilalė turi ir savo Jūrą – tiesa, ne jūrą, o upę. O ieškantieji įspūdingesnių maršrutų gali išbandyti ne vieną kabantį tiltą per upes.

Lankytinų vietų rajone ištis gausu. Bijotuose veikia seniausias, mažiausias ir analogų Lietuvoje neturintis Dionizo Poškos Baublių muziejus. Vytogaloje lankytojų laukia Iakūno Stasio Girėno gimtinė-muziejus. Girdiškės Švč. Mergelės Marijos Snieginės bažnyčia išsiskiria unikaliais ažuoliniomis altoriais, neturinčiais analogų Lietuvoje, ir vasarą iškrintančiu „sniegu“. Drungeliškės koplyčia – unikalus sakralinis statinys, dažnai vadinamas „koplyčia koplyčioje“. Neseniai Laukuvoje duris atvėrė ir tremtinės, knygos „Lietuviai prie Laptevų jūros“ autorės Dalios Grinkevičiūtės namas-muziejus.

Pastaraisiais metais daug dėmesio skiriama

miesto viešosioms erdvėms. Šilalės sporto ir laisvalaikio centras kviečia ne tik į baseiną, bet ir į sporto sales, treniruoklių, aerobikos, laipiojimo bei pramogų erdves. Praėjusiais metais Orvydų parke atidarytas „Mažojo raktelio labirintas“, įkvėptas pasakos „Alisa stebuklų šalyje“, kviečia smalsauti vaikus ir suaugusiuosius. Šiemet atnaujinti takai link miesto pušyno estrados leidžia pasijusti tarsi pajūryje, o visiškai atnaujintas Dariaus ir Girėno skveras tapo viena mėgstamiausių gyventojų ir miesto svečių susibūrimo vietų. Aplink miesto tvenkinį įrengti pėsčiųjų ir dviračių takai suteikia galimybę pasigrožėti ramia aplinka, vakare tvenkinio centre šviečiančiu fontanu ir jaukia miesto atmosfera. Meras pabrėžia, jog savivaldybė ir toliau nuosekliai investuos į viešąsias erdves, tvarkys bendruomenių parkų teritorijas, lankyti pritaikys Kvėdarnos tvenkinį ir Kaltinėnų Pilių piliakalnį, plės ir prižiūrės dviračių takų infrastruktūrą, palaipsniui atnaujins kelius, tęs daugiabučių kiemų rekonstrukcijos projektus ir sieks, kad kiekvienos seniūnijos bendruomenė turėtų vis geresnes sąlygas gyventi, dirbti ir leisti laisvalaikį.

Vienas svarbiausių iššūkių Šilalės rajone – mažėjantis gimstamumas, lemiantis gyventojų skaičiaus pokyčius. Be to, baigę mokyklą jauni žmonės dažnai renkasi studijas ir darbą didžiuosiuose miestuose, o sugrįžta tik nedidelė dalis. Viena pagrindinių priežasčių – ribotos tam tikrų profesijų darbo galimybės ir mažesnis darbo užmokestis. Tačiau pastebima ir priešinga tendencija – vis daugiau jaunų šeimų renkasi sugrįžti arba kurtis Šilalėje. Jas vilioja rami gyvenimo aplinka, patogi infrastruktūra, geras susisiekimas, lengvai pasiekiamos ugdymo įstaigos. Pasak mero Tado Bartkaus, artimiausiais metais numatytos reikšmingos investicijos į švietimą, bus atnaujinta dalis mokyklų patalpų, modernizuojami ir plečiami sporto aikštynai. Meras džiaugiasi,

Tadas BARTKUS
Šilalės rajono savivaldybės meras

jog jau šiandien nebėra eilių vaikams patekti į darželius. Taigi, nuosekliai investuojant į atskiras sritis ateityje bus galima tikėtis, kad Šilalė taps ir jaunam žmogui patraukliu miestu.

Rajono miesteliuose ir kaimuose aktyviai veikia bendruomenės, organizuojančios renginius, šventes ir įgyvendinančios įvairias iniciatyvas. Gyva ir kultūrinė veikla. Išskirtinis rajono kultūros reiškinys – Šilalės muzikinis teatras, kuriame mėgėjai aktoriai kuria profesionalumu išsiskiriančius muzikinius spektaklius. Jų darbai kasmet sulaukia žiūrovų iš įvairių Lietuvos kampelių ir prisideda prie viso regiono kultūrinio gyvenimo stiprinimo.

Meras akcentuoja, kad svarbiausia yra turėti ypatingą viziją: „Tikiu, kad Šilalė gali tapti vienu patraukliausių mažųjų Lietuvos miestų, sveikatinimo, aktyvaus laisvalaikio ir kokybiško gyvenimo centru. Turime tam visas prielaidas: modernų baseiną, pušyną, modernų reabilitacijos skyrių sveikatos centre, pėsčiųjų ir dviračių takus, gražėjančias viešąsias erdves ir išskirtinę gamtą. Mūsų tikslas, kad žmonės čia ne tik norėtų sugrįžti, bet ir rinktųsi kurti savo gyvenimą, auginti vaikus, vystyti verslą ir oriai gyventi. Noriu, kad po kelerių metų apie Šilalę būtų kalbama kaip apie rajoną, kuris nebijotų svajoti, drąsiai keitėsi ir tapo pavyzdžiu kitiems“.

Gabija Jakaitė, mero patarėja

Kelmės dvaras, kuriame įsikūręs krašto muziejus.

Ildefonsas PETKEVIČIUS
Kelmės rajono savivaldybės meras

KOKIOS NUOTAIKOS KELMĖS RAJONE?

Apie Kelmės rajone puoselėjamas tradicijas, nuveiktus darbus, pasirengimą naujiems mokslo metams ir esamas švietimo problemas kalbamės su Kelmės rajono savivaldybės meru Ildefonsu Petkevičiumi.

Gerb. mere, kadangi kalbamės prieš Rugsėjo 1-ąją, pradėkime nuo švietimo: kokios nuotaiikos vyrauja Kelmės rajone artėjant mokslo metams? Su kokiomis problemomis rajonas susiduria, kokia situacija su Kražių gimnazija?

Artėjant Rugsėjo 1-ajai, nuotaiikos Kelmės rajono švietimo bendruomenėje yra darbingos ir gana ramios. Mokyklose vyksta paskutiniai pasirengimo darbai, tikslinami mokinių sąrašai, komplektuojamos klasės, sprendžiami pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų klausimai.

Pagal šiuo metu turimus duomenis, 2026–2027 mokslo metais rajone planuojama sudaryti 183 klasių ir grupių kompleksus, kuriuose bus ugdoma apie 3 019 vaikų ir mokinių.

Šiomet pirmą kartą mokinių priėmimą vykdome per Centralizuotą priėmimo informacinę sistemą – CPIS. Per pirmąjį etapą į priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas priimti 676 mokiniai, į ikimokyklinio ugdymo grupes – 98 vaikai. Antrasis priėmimo etapas baigėsi rugpjūčio 20 dieną, todėl galutiniai duomenys dar tikslinami.

Dauguma klasių komplektuojamos taip, kaip ir prognozavome. Kiek netikėta situacija susiklostė Kelmės Jono Graičiūno gimnazijos Užvenčio skyriuje, kuriame dėl per mažo mokinių skaičiaus nesusidarė III gimnazijos klasė. Dalis mokinių pasirinko kitas ugdymo įstaigas.

Kokia situacija su Kražiais. Nors čia esančiai mokyklai gimnazijos statusas buvo panaikintas prieš metus, bet šiemet gyventojai buvo sujudę dėl jo sugrąžinimo?

Kražiuose situacija stabili. Kelmės Jono Graičiūno gimnazijos Kražių skyriuje suformuota III gimnazijos klasė, kurioje mokysis 13 mokinių. Su jais jau pasirašytos mokymo sutartys. Kražių Žygimanto Liauksmo pagrindinėje mokykloje suformuota 11 klasių kompleksų, kuriuose planuojama apie 140 mokinių. Taigi ugdymas Kražiuose tęsiasi.

Rajone didžiausias ilgalaikis iššūkis išlieka mažėjantis vaikų skaičius. Šį pokytį jaučiame ne tik mokyklose, bet ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Jeigu prieš kelerius metus į kai kurias daržėlius susidarydavo eilės, šiandien

galime priimti praktiškai visus norinčius, o vaikus priimame jau nuo vienerių metų. Ateityje turėsime atsakingai vertinti švietimo įstaigų tinklą, derindami ugdymo kokybę, racionalų išteklių naudojimą ir siekį išlaikyti paslaugas kuo arčiau vaiko gyvenamosios vietos.

Svarbus ir mokinių pavėžėjimas. Kelmės rajonas yra geografiškai didelis, todėl mokykliniai autobusai kasdien nuvažiuoja nemažus atstumus. Siekdami užtikrinti saugų, patogų ir patikimą pavėžėjimą, autobusų parką nuolat atnaujiname. Pastaraisiais metais įsigijome įvairaus tipo autobusus, o šiemet parką papildė keturi nauji elektriniai autobusai. Tai geresnės sąlygos vaikams ir patikimesnis transportas.

Didelio mokytojų trūkumo šiandien dar nejaučiame, tačiau matome, kad artimiausiais metais ši problema gali ryškėti. Siekdama išlaikyti specialistus, savivaldybė pakoregavo mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kelionės į darbą išlaidų dalinio kompensavimo tvarką.

Atskiras prioritetas – pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Tokių vaikų daugėja, todėl planuojame priimti papil-

Jono Graičiuo gimnazijos stadiono teritorijoje vyksta universalios lauko sporto aikštės įrengimo darbai.

domų mokytojo padėjėjų. Turime pasirūpinti ne tik konkrečiu vaiku, bet ir sudaryti sąlygas mokytojui kokybiškai dirbti, o visai klasei – mokytis saugioje ir darbingoje aplinkoje.

Be švietimo, kurios dar sritys junta demografijos pasekmes, atsiliepiančias visam rajonui?

Demografija nėra tik gyventojų skaičius statistikos lentelėje. Ji keičia beveik visų savivaldybės teikiamų paslaugų poreikį, jų organizavimą ir kainą.

Pirmiausia tai jaučiame sveikatos apsaugos srityje. Vyresniems gyventojams dažniau reikia šeimos gydytojų, specialistų konsultacijų, slaugos, reabilitacijos ir pagalbos namuose. Tuo pat metu rajonui sudėtinga pritraukti jaunų gydytojų, slaugytojų ir kitų sveikatos priežiūros specialistų.

Demografinius pokyčius tiesiogiai jaučia ir verslas. Trūksta statybos, inžinerijos, transporto, gamybos, švietimo ir paslaugų sektorių darbuotojų. Rajono įmonės darbuotojų ieško aplinkinėse savivaldybėse, organizuoja jų atvykimą arba pačios investuoja į specialistų rengimą. Darbo jėgos trūkumas tampa kliūtimi verslo plėtrai ir naujoms investicijoms.

Didėja ir socialinių paslaugų poreikis. Vis daugiau žmonių, kuriems reikia pagalbos į namus, pavėžėjimo, dienos ar ilgalaikės globos.

Mažėjantis gyventojų tankumas turi įtakos viešajam transportui, kelių priežiūrai, vandens tiekimui ir kitai infrastruktūrai. Kelio ilgis ar vandentiekio trasa nesutrumpėja vien todėl, kad tam tikroje vietovėje gyvena mažiau žmonių. Paslaugą vis tiek turime užtikrinti, tik jos išlaikymo našta tenka mažesniai gyventojų skaičiui.

Šias problemas ne tik įvardijame, bet ir imamės konkrečių priemonių. Veikia Kelmės rajono savivaldybės studijų rėmimo programa – galime kompensuoti studijų kainą ar skirti stipendiją žmonėms, kurie renkasi rajonui reikalingą specialybę ir įsipareigoja po studijų dirbti Kelmės rajone. Taikome sveikatos priežiūros specialistų pritraukimo priemones, ieškome būsto prieinamumo sprendimų.

Tačiau žmogų galima pritraukti ne vien

išmoka. Jis liks ten, kur ras tinkamą darbą, būstą, gerą mokyklą vaikams, kokybiškas sveikatos paslaugas ir turiningą gyvenimą po darbo. Todėl investicijos į mokyklą, kelius, kultūrą, sportą, sveikatos infrastruktūrą ir verslui pritaikytas teritorijas yra neatsiejama žmonių pritraukimo ir išlaikymo politikos dalis.

Demografinių tendencijų greitai nepakeisime, tačiau stengiamės, kad Kelmės rajonas būtų vieta, kurioje verta pasilikti, sugrįžti ar pradėti naują gyvenimo etapą.

Nepaisant gyventojų skaičiaus mažėjimo, rajone gyvas kultūrinis gyvenimas. Apie pustrėčio šimto vaikų dalyvavo Moksleivių dainų šventėje, didelio susidomėjimo sulaukiantys Etnomuzikavimo ir tradicinių amatų kursai šiomet įrašyti į Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą, veikia teatrai ir kiti meno kolektyvai. Jūsų manymu, kas lemia kultūros puoselėjimą: lėšos, susiklosčiusios tradicijos ar žmonių entuziazmas?

Manau, kad šie dalykai vienas nuo kito neatskiriami. Vien pinigais kultūros nesukursi, tačiau vien žmonių entuziazmu jos taip pat ilgai neišlaikysi.

Turime gerų muzikos ir meno mokytojų, kolektyvų vadovų, kultūros centrų darbuotojų, bibliotekininkų, muziejininkų, teatro žmonių, tautodailininkų ir bendruomenių aktyvistų. Daugelis jų ne tik atlieka savo darbą, bet ir sugeba sudominti vaikus, suburti suaugusiuosius bei perduoti tradicijas kitai kartai.

Etnomuzikavimo ir tradicinių amatų kursų įrašymas į Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą patvirtina, kad mūsų tradicijos nėra vien prisiminimas ar muziejaus eksponatas – jos tebėra gyvos. Tą patį rodo ir 256 Kelmės rajono vaikų dalyvavimas Moksleivių dainų šventėje. Už šių pasiekimų slypi didžiulis mokytojų, kolektyvų vadovų, vaikų ir jų šeimų darbas.

Savivaldybės pareiga – sudaryti sąlygas šiai veiklai tęstis. Todėl finansuojame kolektyvų veiklą, išvykas, dalyvavimą konkursuose ir šventėse, instrumentų bei aprangos įsigijimą, taip pat atnaujiname kultūros infrastruktūrą.

Kultūra rajonui reikalinga ne vien dėl rengi-

nių skaičiaus. Ji kuria vietos tapatybę ir žmonių ryšį su savo kraštu. Jeigu miestelyje nelieta kultūros ir bendruomeninės veiklos, jis pradeda tuštėti gerokai greičiau. Todėl kultūrą vertiname kaip vieną iš rajono gyvybingumo sąlygų.

Prisideda ar ne prie rajonų stiprinimo regioninė politika, apie kurią tiek daug kalbėta ir daug žadėta?

Prisideda, tačiau kol kas ne tiek, kiek galėtų ir turėtų. Regioninė politika rajonus stiprina tada, kai regionams leidžiama spręsti, o ne tik įgyvendinti tai, kas jau nuspręsta Vilniuje.

Regionų plėtros programos suteikia savivaldybėms galimybę įgyvendinti projektus, kuriems vien jų biudžeto lėšų neužtektų. Šios investicijos padeda kurti darbo vietas, gerinti viešąsias paslaugas, turizmo infrastruktūrą ir gyvenamąją aplinką. Tai yra reali regioninės politikos nauda.

Tačiau ji negali apsiriboti vien Europos Sąjungos lėšų paskirstymu. Savivaldybė geriausiai žino, kokia problema jos teritorijoje šiuo metu svarbiausia, tačiau finansavimo taisyklės dažnai leidžia rinktis tik iš anksto nustatytų priemonių. Tuomet ne finansavimas pritaikomas prie vietos poreikio, o vietos poreikis mėginamas sutalpinti į centrinės valdžios parengtą aprašą.

Valstybė turėtų aiškiai apibrėžti, kokios pagrindinės paslaugos žmogui turi būti užtikrintos nepriklausomai nuo jo gyvenamosios vietos. Negalime sakyti, kad švietimas, sveikatos priežiūra ar susisiekimas yra tik savivaldybės problema, jeigu valstybė tuo pat metu nustato šių paslaugų teikimo reikalavimus. Kartu su atsakomybe turi būti skiriamas ir pakankamas finansavimas.

Tikra regioninė politika turėtų reikšti daugiau savivaldos finansinio savarankiškumo ir realios teisės spręsti.

Nusprendę dalyvauti tiesioginiuose mero rinkimuose, tikriausiai buvote nusimatę ir veiklos programą. Kaip ją sekasi įgyvendinti? Su kokiais trikdžiais tenka susidurti?

Eidamas į tiesioginius mero rinkimus turėjau

Meras Ildefonsas Petkevičius: „Eidamas į tiesioginius mero rinkimus turėjau aiškius veiklos prioritetus.“

aiškius veiklos prioritetus. Po rinkimų kartu su politine komanda sutarėme dėl pagrindinių kadencijos darbų ir krypčių. Mums buvo svarbu, kad savivalda būtų arčiau žmogaus, sprendimai būtų atviri, o investicijos spręstų realias rajono problemas.

Daugiausia dėmesio numatėme skirti švietimui, sveikatos ir socialinėms paslaugoms, vietiniams keliams, vandentvarkai, kultūros infrastruktūrai, verslo aplinkai ir jaunų specialistų pritraukimui. Vieni projektai jau baigti, kiti pasiekė statybos etapą, dar kitiems užtikrintas finansavimas.

Nebūtų sąžininga sakyti, kad viskas vyksta taip greitai, kaip planavome. Kai kuriuos darbus pristabdė viešieji pirkimai, projektavimo procedūros, pasikeitusios finansavimo sąlygos ir statybos kainos. Dalį kadencijos pradžioje rastų problemų teko spręsti skubiai, todėl reikėjo koreguoti ankstesnius planus.

Vis dėlto nė vieno strateginio prioriteto nesame atsisakę. Programą vertinu ne pagal tai, kiek joje pažymėta varnelių, o pagal tai, ar priimti sprendimai pagerino žmonių kasdienybę.

Kokie, Jūsų manymu, reikšmingiausi šios vadovavimo savivaldybei kadencijos darbai, projektai ir pasiekimai?

Reikšmingiausiais laikau tuos darbus, kurių rezultatai rajono žmonės naudosis ne vienerius metus. Ne visi jie iš karto matomi, tačiau būtent tokios investicijos dažnai yra pačios svarbiausios.

Nė vieno šių darbų nepavadinčiau vien mero pasiekimu. Tai mūsų politinės komandos pasirinkta kryptis ir bendras darbas, prie kurio prisideda savivaldybės administracija, įstaigų vadovai bei specialistai. Mero ir politinės komandos užduotis – nustatyti prioritetus, telkti žmones, priimti sprendimus ir prisiimti atsakomybę už galutinį rezultatą.

Vienas didžiausių darbų – vandentvarkos infrastruktūros atnaujinimas. Kelmėje pastatyta nauja, šiuolaikiniai aplinkosaugos reikalavimus atitinkanti nuotekų valykla. Baigiamos nuotekų valyklų rekonstrukcijos Kražiuose,

Šaukėnuose ir Lioliuose. Vandentiekio tinklai plečiami Tytuvėnuose ir Kražiuose, o nuotekų tinklai – Tytuvėnuose, Kražiuose ir Šaukėnuose. Tai reiškia švaresnę aplinką, patikimesnes paslaugas ir naujas galimybes gyventojams prisijungti prie centralizuotų tinklų.

Didelį dėmesį skiriame švietimo įstaigų modernizavimui. Keturių rajono mokyklos dalyvavo „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje – jose atnaujintos ugdymo, sporto ir kultūros erdvės, įrengti sensoriniai kambariai, įsigyta šiuolaikinės mokymo įrangos. Savivaldybės biudžeto lėšomis atnaujinamos ir kitos rajono mokyklos, jų patalpos, stadionai, sporto aikštynai bei lauko veiklos erdvės.

Didelės apimties darbai vyksta kultūros, turizmo ir paveldo srityse. Po gaisro pradėtas Kelmės kultūros centro atkūrimas, atnaujinti Kelmės dvaro rūmai. Ypatingą vietą mūsų planuose užima Tytuvėnai – strategiškai svarbi Kelmės rajono turizmo kryptis ir regioninės reikšmės traukos centras. Vienuolyno ansamblis, regioninis parkas, ežerai ir piligriminio turizmo tradicijos sudaro stiprų pagrindą tolesnei miesto plėtrai.

Todėl Tytuvėnuose investuojame ne į vieną atskirą objektą, o kuriame bendrą turizmą, kultūros ir rekreacijos infrastruktūrą.

Prie svarbių darbų taip pat priskirčiau investicijas į Kelmės sveikatos centro infrastruktūrą, socialinių paslaugų plėtrą, vietinius kelius, pėsčiųjų ir dviračių takus bei seniūnijų technikos atnaujinimą. Vystomas ir Pagojo pramoninės teritorijos projektas, turintis sudaryti palankesnes sąlygas verslo investicijoms bei naujoms darbo vietoms.

Gyventojui savivaldybės darbas matomas ne tik dideliame statybos objekte. Jis matomas ir tada, kai sutvarkomas kelias, greičiau nuvalomas sniegas, vaikas saugiai nuvežamas į mokyklą ar vyresnis žmogus laiku gauna reikalingą socialinę paslaugą. Todėl siekiame, kad rajone būtų matomi ne tik didieji projektai, bet ir kasdieniai, žmonių gyvenimą palengvinantys darbai.

Paminėję, kad vykdant projektus tenka susi-

durti su vilkinimu, susijusiu su viešųjų pirkimų konkursais.

Taip, tenka. Didelio projekto kelias nuo idėjos iki statybų yra ilgas: reikia parengti techninį projektą, atlikti ekspertizę, gauti leidimus, organizuoti viešąjį pirkimą ir tik tada pradėti darbus. Jeigu bent viename etape procedūra sustoja, nusikelia visas projekto grafikas.

Pasitaiko, kad konkurse nepateikiama nė vieno pasiūlymo arba pasiūlytos kainos viršija numatytą biudžetą. Tuomet tenka tikslinti sąlygas, ieškoti papildomo finansavimo ir pirkimą skelbti iš naujo. Procesus taip pat pratęsia tiekėjų klausimai, pretenzijos, skundai ir teisminiai ginčai.

Kita problema – pertekliniai arba skirtingai interpretuojami reikalavimai. Europos Sąjungos lėšomis finansuojamuose projektuose net už formalų, projekto rezultatui ar konkurencijai esminės įtakos neturėjusį neatitikimą gali būti taikoma finansinė korekcija. Pasitaiko situacijų, kai su tokiu vertinimu negalime sutikti ir savo poziciją tenka ginti teisme.

Kontrolė yra būtina, o viešosios lėšos turi būti naudojamos skaidriai. Tačiau ji turi būti proporcinga. Už techninį ar mažareikšmį neatitikimą neturėtų būti baudžiama taip pat, kaip už pažeidimą, kuris realiai apribojo konkurenciją ar padarė finansinę žalą.

Teismas turėtų būti paskutinė, o ne įprasta vieta tokiems nesutarimams spręsti. Daugumą klausimų būtų galima išspręsti išankstinėmis konsultacijomis ir konstruktyviu dialogu tarp projektą įgyvendinančios savivaldybės bei jį prižiūrinčių institucijų. Bendras visų tikslas turėtų būti ne surasti formalų neatitikimą, o užtikrinti, kad projektas būtų skaidriai ir kokybiškai įgyvendintas.

Kuo Jums asmeniškai ir savivaldybei svarbūs 2026-ieji metai?

Savivaldybei 2026-ieji yra projektų įgyvendinimo, o man ir visai komandai – labai intensyvūs ir atsakingi metai. Ankstesniais metais daug laiko skyrėme projektams rengti, finansavimo šaltiniams derinti ir viešiesiems pirkimams. Šiomet didelį jų dalis pasiekė statybos arba kitų praktinių darbų etapą.

Kadangi vienu metu visame rajone vyksta daug didelių darbų, dabar svarbiausia tinkamai suvaldyti procesus, laikytis terminų ir užtikrinti kokybę. Jeigu metų pabaigoje būsime įgyvendinę tai, ką suplanavome, o gyventojai pajus atliktų darbų naudą, vadinasi, šie metai buvo prasmingi.

Negalime galvoti tik apie šiuo metu vykstančius projektus. Kol vieni įgyvendinami, turime rengti kitus, kad pasibaigus dabartiniam finansavimo laikotarpiui rajone neatsirastų investicinė pauzė. Savivaldybė turi numatyti ne tik šiandienos, bet ir ateinančių metų poreikius.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justinas Drapanauskas

ŠIAULIAI: SISTEMINĖ NETVARKA, BET YRA IR GERŲ NAUJIENŲ

Rugsėjo 10–13 dienomis Šiauliai švęs 790-ąjį miesto gimtadienį, kurį miestas pasitinka ženkliai pasikeitęs. Atnaujintos viešosios erdvės, išplėtotą sporto infrastruktūrą, atnaujinamos gatvės ir šaligatviai. „Vis tik pradėkime nuo problemų, su kuriomis šiandien tenka susidurti savivaldai ir kurių nepavyksta išspręsti, – išklauseš pokalbio klausimus pareiškia Šiaulių miesto savivaldybės meras Artūras Visockas. – Dabar Lietuvoje esame pasiekę tokį lygį, kai viešasis sektorius dirba prieš viešąjį sektorių“.

TIESIOGIAI IŠRINKTAS, BET APRIBOTAS

Pasak Šiaulių miesto savivaldybės mero Artūro Visocko, daugelio problemų priežastis – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimai, kurie iš esmės išbalansavo tiesiogiai išrinkto mero ir savivaldybės tarybos santykį. „Susidarė paradoksali situacija. Rinkimuose renkamą politiką, o kai meras prisiekia, jis tampa vykdančiuoju. O juk rinkėjai balsuoja už konkretų žmogų, jo pažadus, jo požiūrį į miesto ateitį, bet po rinkimų meras patenka į teisinę konstrukciją, kurioje jo galimybės priimti politinius sprendimus nėra tokios, kokių iš jo tikimasi, nes meras savivaldybės taryboje balsuoti negali. Jis turi vykdyti tai, ką priima taryba. Ir jei meras neturi jį palaikančios komandos taryboje, apie kokią jo programą galime kalbėti? Jis nebegali visapusiškai įgyvendinti rinkėjams duotų pažadų, nes jo galios tapo ribotos, o atsakomybės – didelės, – apie esamą situaciją Lietuvos savivaldoje mintimis dalijasi Šiaulių miesto savivaldybės meras Artūras Visockas. – Kai buvo priiminėjami šie Vietos savivaldos įstatymo pakeitimai, buvau vienas tų merų, sakiusių, kad šito įstatymo nereikia priimti tokio, koks jis buvo siūlomas. Supratau, kas bus. Šešiasdešimt merų sakėme, kad šitas įstatymas yra blogas, bet Seimas, nepaisydamas mūsų argumentų, jį priėmė. Šiandien savivaldybės turime susitaikyti su priimtų patiekimais“.

Mero nuomone, susidariusi situacija mažina tiesioginių mero rinkimų prasmę.

Problema, pasak A. Visocko, neapsiriboja mero balsavimo teise. Ji susijusi su visa atsakomybės ir atstovavimo sistema. „Kas atstovauja tarybai? Kas turi teisę priimti politinius sprendimus? Kas atsako už konkrečią kryptį? Kur prasideda mero ir kur baigiasi tarybos atsakomybė? Turime sistemine tvarka, – teigia meras. – Savivalda yra visuomenės vystymosi pagrindas. Jeigu savivalda silpna, akivaizdu, kad silpna ir Lietuva“.

Šiaulių miesto savivaldybės meras Artūras Visockas.

VIEŠIEJI PIRKIMAI – ŠIMTŲ MILIJONŲ KLAUSIMAS

Kita, ne mažiau savivaldai ir visai Lietuvai kertanti problema yra viešieji pirkimai. „Seimui esu pateikęs siūlymus, kaip padidinti didelės vertės viešųjų pirkimų skaidrumą. Mano pasiūlymo idėja – kartu su konkursu viešai skelbti ir apskaičiuotą orientacinę projekto kainą, kuri taptų tam tikra pirkimo „lubų“ riba. Pavyzdžiui, jeigu statome darželį, pagal galiojančius normatyvus galima apskaičiuoti, kiek jis turėtų kainuoti. Ta suma turėtų būti matoma viešai. Tuomet būtų daug sunkiau paaiškinti, kodėl galutinė kaina tampa du ar tris kartus didesnė, – Seimui pateikto pasiūlymo esmę pristato Šiaulių meras. – Dabartinė sistema leidžia susidaryti situacijoms, kai viešasis sektorius už darbus sumoka gerokai daugiau nei reali rinkos kaina. Tai ne tik mokesčių mokėtojų pinigų klausimas. Tai iškreipia ir konkurenciją tarp įmonių“.

Jo teigimu, racionalesnė viešųjų pirkimų sistema Lietuvai galėtų sutaupyti iki pusės milijardo eurų per metus. „Šiauliuose toks principas jau taikomas praktikoje. Matome, kad tai veikia. Todėl norėtumėsi, kad geros praktikos būtų perkeltos ir į nacionalinį lygmenį“.

ŠIAULIŲ ORO UOSTAS – DEŠIMTMEČIO NEIŠSPRĘSTA PROBLEMA

Kalbėdamas apie valstybės ir savivaldos santykius meras kelia ir Šiaulių oro uosto problemą. „Oro uostas veikia pagal Vyriausybės nutarimą,

tačiau skirtingų ministerijų požiūriai į jo ateitį ne visada sutampa. Ekonomikos ir inovacijų ministerija oro uostą mato kaip ekonominės plėtros objektą, o Krašto apsaugos ministerija pirmiausia vertina jo strateginę karinę reikšmę. Savivaldybė atsiduria tarp dviejų valstybės institucijų. Viena mato investicijas ir civilinę veiklą, kita – karinius poreikius. Tačiau abi priklauso tai pačiai Vyriausybei“, – sako Artūras Visockas.

Pasak jo, dėl tokio neapibrėžtumo stringa investicijos. Meras primena, kad buvo kalbama apie dešimtis milijonų eurų galinčias siekti privačias investicijas ir naujas darbo vietas, tačiau verslas negali planuoti, kol nėra aiškios valstybės pozicijos.

„Tai milžiniškas valstybės turtas. Jis turėtų kurti ekonominę naudą ne tik Šiauliams, bet ir visam regionui, bet vieningos nuomonės dėl jo plėtros, deja, vis neatsiranda“, – pabrėžia meras.

Jo įsitikinimu, oro uostas galėtų tapti vienu svarbiausių Šiaurės Lietuvos ekonomikos augimą skatinančių centrų.

PROJEKTUS TENKA GINTI TEISMUOSE

Nors Šiauliai dažnai minimi kaip vienas aktyviausių miestų, įgyvendinančių Europos Sąjungos fondų finansuojamus projektus, mero teigimu, tai nereiškia, kad procesas vyksta sklandžiai. Neretai jis persikelia į teismus.

„Žmonės mato naujus objektus, sutvarkytas erdves, sporto infrastruktūrą. Jie nemato, kiek kartais tenka kovoti, kad projektas apskritai nesustotų“, – apie miestiečiams ne visada matomus dalykus užsimena pašnekovas.

Oro uostas galėtų tapti vienu svarbiausių Šiaurės Lietuvos ekonomikos augimo centrų.

„Simfoninis orkestras – tarsi vyšnia ant torto. Galima buvo sakyti, kad tokiam miestui jo nereikia, tačiau jis atsirado“, – pasidžiaugia meras.

Pasak jo, trukdžių sukelia pernelyg formalus kai kurių valstybės institucijų požiūris, dar iki galutinio ginčo išnagrinėjimo teisme pritaikomos didelės finansinės korekcijos.

„Jeigu neturi patirties ir neprisiimi atsakomybės, projektas gali sustoti. O sustojęs projektas reiškia ne tik prarastą laiką, bet ir realią žalą miestui“, – teigia meras.

Jo manymu, viešajame sektoriuje pernelyg dažnai baiminamasi klaidų. „Klaida savaime nėra tragedija. Tragedija – kai klaida kartojama. Tačiau šiandien kartais viena klaida gali nubraukti dešimt gerų darbų“, – sako Artūras Visockas.

Jo nuomone, tokia atmosfera skatina darbuotojus rinktis saugiausią, bet ne visada geriausią sprendimą.

SAVIVALDA – NE VYKDOMASIS KOMITETAS

Kalbėdamas apie platesnę savivaldos prasmę, Artūras Visockas prisimena Lietuvos valstybės kūrimosi pradžią.

1918–1919 metais, kai centrinė valdžia dar tik kūrėsi, miestai buvo raginami patys organizuoti vietos gyvenimą.

„Šiauliai buvo viena pirmųjų savivaldų, kuri realiai ėmėsi atsakomybės. Gal todėl šiandien čia taip stipriai jaučiama savivaldos tradicija, – svarsto meras. – Paradoksalu, kad šiandien, demokratinėje valstybėje, savival-

dybių veikla daugelyje sričių yra smulkiai reglamentuota“.

Kaip pavyzdį jis pateikia atliekų tvarkymą, socialines paslaugas ir kitus sektorius, kuriuose vietos valdžia, jo manymu, galėtų rasti racionalesnių sprendimų, jei turėtų daugiau laisvės.

„Savivalda geriausiai žino savo žmones ir savo teritoriją. Todėl ji turėtų turėti daugiau galimybių spręsti, kaip pasiekti rezultatą“, – akcentuoja meras.

MIESTAS, KURIS JUDA PIRMYN

Nepaisant esamų problemų, Šiauliai turi kuo didžiuotis. Vienu svarbiausių pastarųjų metų pasiekimų Artūras Visockas vadina miesto kultūrinį augimą.

„Simfoninis orkestras – tarsi vyšnia ant torto. Galima buvo sakyti, kad tokiam miestui jo nereikia, tačiau jis atsirado, – pasidžiaugia meras. – Šiauliai sėkmingai įgyvendina Europos Sąjungos fondų finansuojamus projektus ir kuris laikas pagal jų įgyvendinimo spartą išlieka tarp šalies lyderių“. Pagal 2022–2030 metų regionų plėtros planą įgyvendinimo duomenis, Šiauliuose regioninius projektus vykdančioms rangovams jau išmokėta 25,6 mln. eurų iš miestui skirtų 67 mln. eurų. Tai sudaro 38 proc. miestui suplanuotų ES lėšų ir yra geriausias rodiklis tarp penkių didžiųjų Lietuvos miestų.

Minint 790-ąjį miesto gimtadienį, miestas sulaukė ypatingo tarptautinio įvertinimo – tapo UNESCO Pasaulinio besimokančių miestų tinklo (Global Network of Learning Cities, GNLC) nariu. Tai reikšmingas pripažinimas miestui, kuris nuosekliai kuria aplinką, kurioje mokymasis vyksta visą gyvenimą, o žinios, patirtimi ir atsakomybe dalijasi visa bendruomenė.

Tačiau bene daugiausia teigiamų emocijų merui kelia šiauliečių sveikata. „Mūsų tikslas buvo paskatinti žmones daugiau judėti“, – sako A. Visockas. Pasak jo, miesto viešųjų erdvių atnaujinimas, pėsčiųjų ir dviračių takai, parkai, sporto infrastruktūra buvo kuriami galvojant ne tik apie estetiką. „Norėjome, kad žmonės vaikščiotų, bėgiotų, važiuotų dviračiais, daugiau laiko leistų mieste. Sveikata prasideda nuo judėjimo“, – pabrėžia meras.

Jo teigimu, per pastaruosius metus išaugo sporto būrelių lankančių vaikų skaičius, parkai tapo gyvesni, o Šiauliai vis dažniau minimi kaip aktyvaus gyvenimo miestas.

„ŠIAULIŲ DIENOS 2026“ – APIE SAULĘ IR ŠVIESĄ

Rugsėjo 10–13 dienomis miestas švęs 790-ąjį gimtadienį.

„Šiaulių dienos 2026“ keturias dienas suburs miesto gyventojus ir svečius. Programoje numatyti koncertai, kultūros ir sporto renginiai, bendruomenių veiklos, šeimų pramogos, tradicinė šventinė eiseną ir motorizuotos kolonos paradas „Šiauliai šviečia“.

Meras pabrėžia, kad šventė neturėtų tapti vieta politinėms problemoms vardyti.

„Šventė yra švęsti. Miestas nusipelnė džiaugtis tuo, kas padaryta“, – sako Artūras Visockas.

Jam ši šventė pirmiausia siejasi su miesto simboliu – saule.

„Šiauliai yra Saulės miestas. Saulė turi šviesti ir šildyti. Mes stengiamės daryti būtent tai“, – teigia meras.

Jo žodžiais, stiprus regionų miestas yra svarbus visai Lietuvai.

„Jeigu nematysime silpnesnių regionų ir jų nekelsime, stipri nebus ir visa valstybė. Šiauliai nori būti miestu, kuris ne tik auga pats, bet ir prisideda prie visos Lietuvos stiprėjimo, – pabrėžia meras. – Šiomet, minėdami 790 metų sukaktį, Šiauliai į šventę žengia su dviem aiškiomis žinutėmis. Viena jų – apie miestą, kuris per pastaruosius metus keitėsi, augo ir kūrė naujas galimybes savo žmonėms. Kita – apie savivaldą, kuri, mero Artūro Visocko vertinimu, vis dar turi kovoti už teisę būti savarankiška ir efektyviai spręsti vietos bendruomenės problemas.“

Saulės miestas švenčia, tačiau kartu ir toliau siekia, kad jo balsas būtų girdimas ne tik miesto bulvare, bet ir nacionaliniuose sprendimų priėmimo kabinetuose.

Karolina Baltmiškė

Kęstutis TUBIS
Anykščių rajono savivaldybės meras

KĘSTUTIS TUBIS: Į BESIBAIGIANČIĄ VASARĄ ŽVELGIU KAIP Į DAR VIENĄ ŽINGSNĮ PIRMYN

„Ši vasara Anykščių kraštui buvo išskirtinai aktyvi ir turtinga renginių, susitikimų ir naujų iniciatyvų. Džiaugiuosi, kad Anykščiai vasarą pasitiko ir palydėjo kaip gyvas, žmonių pilnas miestas, kuriame vietos atranda ir tradiciniai renginiai, ir naujos idėjos“, – vasarą apžvelgia Anykščių rajono savivaldybės meras Kęstutis Tubis.

Su juo ir kalbamės apie daugelio seniai surastą ir pamėgtą Aukštaitijos kraštą, jo turtus ir pasiekimus.

Gerb. mere, kaip minėjote, vasarą Anykščių krašte surengta daug ir įvairių renginių. Tad į kokius renginius rinkosi anykšteiniai ir svečiai?

Vasarą simboliškai pradėjome gegužės 1-ąją, kai Anykščiai atvėrė turizmo sezoną. Tą pačią dieną vyko tradicinis „Puntuko bėgimas“ ir motociklų paradas – tai buvo gražus vasaros, sporto ir aktyvaus Anykščių gyvenimo startas.

Birželį anyštėnus tradiciškai subūrė viena iš labiausiai šios vietovės tapatybę atspindinčių švenčių – „Bėk bėk, žirgeli“. Niūronyse vykusios žirgų sporto varžybos, amatai, koncertai, mugė ir gyvosios tradicijos dar kartą parodė, kad Anykščiai turi ką pasiūlyti tiek savo žmonėms, tiek mūsų svečiams.

Neatsiejama šios vasaros dalis buvo ir Siaurukas. Šventinės kelionės, „Gegužinė 90-ųjų ritmu“, piknikai ir kitos programos dar kartą įrodė, kad siaurukas yra ne tik istorinis paveldas, bet ir gyva, šiuolaikiška Anykščių turizmo bei kultūros dalis.

Tačiau vasara buvo svarbi ne vien renginiais. Labai reikšmingas įvykis – ketinimų protokolo pasirašymas su Dobelės savivaldybe Latvijoje. Anykščius ir Dobelę jau sieja bendradarbiavimo

ryšiai, todėl šis susitarimas yra dar vienas žingsnis stiprinant mūsų partnerystę. Manau, kad bendradarbiavimas su Latvijos miestais yra ypač prasmingas – mus sieja ne tik kaimynystė, bet ir bendra baltų kultūra, istorija, panašūs regionų iššūkiai bei bendras interesas kurti patrauklias gyvenimo ir turizmo vietas.

Taip pat turėjome daug sporto renginių, kultūros susitikimų ir bendruomenių švenčių. Kiekvienas toks renginys kuria ne tik gerą nuotaiką – jis stiprina mūsų bendruomenę, garsina Anykščius ir kuria ekonominę bei socialinę vertę visam kraštui.

Man svarbiausia, kad Anykščiai būtų gyvi ne tik vasarą. Renginiai, investicijos, tarptautinis bendradarbiavimas ir kasdieniai savivaldybės darbai turi tarnauti vienam tikslui – kad žmonėms čia būtų gera gyventi, dirbti, kurti ir auginti vaikus. Todėl į vasarą žvelgiu ne kaip į gražų jau pasibaigusį renginių laikotarpį, o kaip į dar vieną žingsnį pirmyn. Turime daug gražių tradicijų, tačiau kartu turime ir ambiciją kurti modernius, atvirus ir ateities iššūkiams pasirengusius Anykščius.

Tiesiog tradicinis klausimas – jau daug metų Anykščiai siekia kurorto statuso, tad per šią, į pabaigą besirandančią kadenciją pavyko prie šio siekio bent šiek tiek priartėti?

Anykščiai jau seniai yra įsitvirtinę šalies turizmo elite, todėl kurorto statusas išlieka natūralia ir strategine mūsų krašto kryptimi. Per šią kadenciją kryptingai investavome į viešąsias erdves, kultūros bei aktyvaus laisvalaikio infrastruktūrą, kurdami aukštą gyvenimo ir poilsio kokybės standartą. Visgi tenka pripažinti, kad dabartiniai kurorto statuso kriterijai yra atitrūkę nuo regionų realybės – reikalavimai apgyvendinimo vietų skaičiui ar sanatorinio gydymo bazei dažnai tampa dirbtiniu barjeru. Valstybė privalo peržiūrėti kurortų reglamentavimą ir pritaikyti jį prie šiuolaikinių turizmo tendencijų. Anykščiai jau šiandien *de facto* atlieka kurorto misiją, todėl laikas ir teisiu reguliavimui pripažinti realybę.

Vadovaujant savivaldybei pavyksta įgyvendinti ne visas puoselėjamas mintis ir idėjas, gal pasidalykite, kokios jos ir ko reikėtų joms įgyvendinti?

Manau, kad kiekvienas vadovas turi ne tik pasidžiaugti tuo, kas padaryta, bet ir sąžiningai pasakyti, ko dar nepavyko įgyvendinti. O tokių minčių ir idėjų tikrai yra.

Viena iš jų – dar stipresnis Anykščių, kaip kurorto, išskirtinumas. Turime nuostabią gamtą, kultūros paveldą, turizmo infrastruktūrą, tačiau dar yra daug neišnaudoto potencialo. Norėčiau, kad Anykščiai taptų vieta, kur žmogus galėtų ne tik atvažiuoti vienai dienai, bet ir pasilikti kelioms dienoms, savaitgaliai, o gal net pasirinkti mūsų kraštą gyvenimui. Kurorto statuso siekis yra įtrauktas ir į Savivaldybės strateginius tikslus.

Kita labai svarbi kryptis – investicijos ir naujos darbo vietos. Norėjęs matyti daugiau stipraus, aukštą pridėtinę vertę kuriančio verslo. Savivaldybė viena pati darbo vietų nesukurs – mūsų užduotis yra sudaryti sąlygas verslui ateiti, investuoti, plėstis. Todėl turime aktyviau dirbti su investuotojais, gerinti infrastruktūrą ir išnaudoti Anykščių privalumus.

Taip pat yra infrastruktūros projektų, kuriuos norėjęs įgyvendinti greičiau. Kalbu apie gatves, viešąsias erdves, pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą, susisiekimą. Dalis šių darbų jau vyksta, tačiau poreikis yra kur kas didesnis.

Labai norėčiau didesnio proveržio ir jaunų žmonių pritraukimo srityje. Kad jaunas žmogus, baigęs studijas Vilniuje, Kaune ar užsienyje, pagaltotų: „Aš galiu grįžti į Anykščius, čia yra darbas, čia galiu kurti verslą, čia galiu auginti šeimą.“ Tai, mano nuomone, yra vienas svarbiausių mūsų ateities uždavinių.

Ir, žinoma, yra dalykų, kuriems reikia ne tik politinės valios, bet ir pinigų. Savivaldybės galimybės nėra beribės. Kartais idėja yra gera, projektas paruoštas, bet reikia palaukti finansavimo šaltinio, valstybės ar Europos Sąjungos programos. Todėl labai daug priklauso nuo mūsų gebėjimo būti pasirošusiems ir pasinaudoti atsiradusiomis galimybėmis.

Aš apskritai nesu žmogus, kuris nori užsidėti varnelę – „padaryta“. Man įdomesnis klausimas yra, ką galime padaryti dar. Todėl kai kurios idėjos šiandien dar nėra įgyvendintos, bet jos nėra pamirštos. Jeigu reikėtų įvardyti vieną svarbiausių dalykų, kurio reikėtų jų įgyvendinimui, pasakyčiau – laiko, finansinių galimybių ir susitelkimo. Savivaldybė, verslas, bendruomenės, valstybė turime veikti kartu. Dideli pokyčiai neatsiranda per vienerius metus. Man svarbu, kad Anykščiai judėtų į priekį ne tik gražėdami, bet ir tapdami stipresni ekonomiškai, patogesni gyventi ir patrauklesni jaunoms šeimoms. Būtent tokį Anykščių kraštą ir norėčiau matyti po kelerių metų.

Nuo birželio 1 dienos rajono bendruomenės galėjo teikti paraiškas paramai gauti. Kaip jos prisideda prie turizmo plėtros ir rajono patrauklumo didinimo?

Anykščių bendruomenės – tai kūrybinė jėga, lemianti mūsų krašto patrauklumą. Jos puoselėja paveldą, kuria unikalias programas ir įkvepia gyvybės viešosioms erdvėms. Palaikydami bendruomenių iniciatyvas, auginame unikalius traukos objektus: būtent vietos žmonių kuriamas autentiškumas ir nuoširdus svetingumas tampa priežastimi, kodėl svečiai pamilsta Anykščius ir čia sugrįžta.

Labai geras pavyzdys – Kurkliai. Šiomet Kurklių miestelis tapo Mažąja Lietuvos kultūros sostine ir minėjo 500 metų jubiliejų. Tačiau svarbiausia ne vien pati jubiliejinė šventė. Bendruomenė kartu su kitomis organizacijomis visus metus kūrė veiklas, kurios kviečia žmones pažinti Kurklių kraštą. Atsirado krašto pažinimo maršrutas su e. gidu, apimantis Kur-

klius ir aplinkinius kaimus, o svarbiose vietose įrengtos maršruto stotelės.

Tai yra būtent tas pavyzdys, apie kurį kalbame. Žmogus atvažiuoja į Kurklus ne tik į renginį – jis gali leisti į krašto pažinimo maršrutą, susipažinti su istorija, vietos žmonėmis, aplinka. O jeigu dar užsuka į mugę, edukaciją, koncertą ar kitą bendruomenės organizuojamą veiklą, jis gauna visai kitokią patirtį. Ir tai nėra atsiradę savaime. Tam reikia žmonių iniciatyvos, savanorystės ir, žinoma, savivaldybės palaikymo. Kurklių bendruomenė jau anksčiau aktyviai kūrė savo viešąsias erdves – Sakurų parke buvo įrengta scena-pavėsinė, o bendruomenė planavo ją dar labiau pritaikyti renginiams ir 500 metų jubiliejui.

Manau, kad būtent taip ir turime žiūrėti į bendruomenių projektus. Kartais keli tūkstančiai eurų, skirti bendruomenės idėjai, iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti nedidelė investicija. Tačiau jeigu tie pinigai padeda sukurti tradiciją, renginį, edukaciją, pažintinį maršrutą ar sutvarkyti erdvę, kurioje žmonės renkasi, ilgainiui tai tampa investicija į viso krašto patrauklumą. Todėl savivaldybės parama bendruomenėms yra ne tik parama renginiui. Tai yra investicija į žmonių aktyvumą, vietos tapatybę, kultūrą ir turizmą. Mes norime, kad kiekviena mūsų rajono seniūnija, kiekvienas miestelis ir kaimas turėtų savo istoriją, savo išskirtinumą ir žmones, kurie tą išskirtinumą gali parodyti kitiems.

O Kurklių pavyzdys labai aiškiai parodė, kad kai bendruomenė turi idėją, savivaldybė ją palaiko, o žmonės patys įsitraukia – net ir nedidelė gyvenvietė gali tapti vieta, į kurią žmonės suvažiuoja iš visos Lietuvos ir net iš užsienio.

Pakalbėkime apie švietimą. Geros ir blogos žinios pasitinkant naujus mokslo metus?

Jeigu trumpai – gerų žinių yra tikrai daugiau negu blogų. Tačiau, kalbėdami apie švietimą, turime būti atviri ir matyti ne tik tai, kuo galime pasidžiaugti, bet ir problemas, kurias privi-
lome spręsti.

Pradėkime nuo gerų naujienų. Šiais mokslo metais mūsų mokyklos pasitinka mokinius su naujomis galimybėmis. Savivaldybė daug dėmesio skiria ugdymo aplinkai, mokyklų modernizavimui, įtraukiamam ugdymui, STEAM, kultūriniam ugdymui ir mokytojų kompetencijų stiprinimui. Šios kryptys numatytos ir įgyvendinamos „Tūkstantmečio mokyklų II“ programą, kurioje dalyvauja Jono Biliūno gimnazija, Antano Vienuolio progimnazija ir Antano Baranausko pagrindinė mokykla.

Dar viena svarbi naujovė – šiomet pradėjome centralizuotą priėmimą į Anykščių rajono mokyklas. Tai reiškia, kad tėvams tapo paprasčiau pateikti prašymus, o visa priėmimo sistema tapo aiškesnė ir patogesnė.

Man labai svarbu ir tai, kad švietimą matome ne tik kaip mokyklos sienas ar pamokas. Norime, kad vaikai turėtų kuo daugiau galimybių sportuoti, dalyvauti kultūrinėje veikloje,

Šiomet Kurklių miestelis tapo Mažąja Lietuvos kultūros sostine ir minėjo 500 metų jubiliejų.

lankyti būrelius, išbandyti STEAM, susipažinti su technologijomis ir atrasti savo talentus.

Tačiau yra ir kita medalio pusė. Didžiausias iššūkis – demografinė situacija. Mokinių skaičius rajone mažėja, todėl turime galvoti, kaip užtikrinti kokybišką ugdymą kiekvienam vaikui, nepriklausomai nuo to, ar jis gyvena Anykščiuose, Svėdasuose, Troškūnuose, Kavarske ar kitoje rajono vietovėje.

Kitas iššūkis – mokytojai. Šiandien jau aiškiai matome, kad tam tikrų dalykų pedagogų mums trūksta. Savivaldybė yra nustačiusi prioritetines specialybes, tarp jų – matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros, fizikos mokytojus bei specialiuosius pedagogus. Jauniems žmonėms, pasirinkusiems mūsų rajonui reikalingas specialybes, numatome ir finansinio skatinimo priemones.

Todėl mano pagrindinė žinutė prieš rugsėjo 1-ąją būtų tokia: švietime negalime gyventi vien šiandien. Turime galvoti, kokią mokyklą, kokius mokytojus ir kokias galimybes mūsų vaikai turės po penkerių ar dešimties metų.

Ir dar vienas labai svarbus dalykas – mokykla nėra vien savivaldybės ar mokytojų reikalas. Tai yra mūsų visų reikalas. Vaikui reikia ne tik geros mokyklos, bet ir tėvų palaikymo, mokytojo dėmesio, saugios aplinkos ir bendruomenės, kuri tiki jo galimybėmis.

Todėl naujus mokslo metus pasitinku optimistiškai. Problemų turime, tačiau turime ir aiškią kryptį, investicijas bei žmones, kurie kasdien dirba dėl mūsų vaikų. O svarbiausia – turime suprasti, kad investicija į vaiką yra pati prasmingiausia investicija į Anykščių krašto ateitį.

Kuo Jums ir Anykščių rajono savivaldybei svarbūs 2026-ieji?

Šie metai – tai nuoseklus augimo ir pradėtų darbų tęstinumo etapas. Mūsų tikslas nekinta: kurti Anykščius, traukiančius gyventi, dirbti ir atrasti, kur kiekvienas investuotas euras ir įgyvendintas projektas tampa tvirtu pamatu ilgalaikiai rajono pažangai.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Silvija Sakevičiūtė

STRATEGINIS SAVIVALDYBIŲ NEKILNOJAMOJO TURTO VALDYMAS

Kaip pereiti nuo pavienių sprendimų prie duomenimis grįsto turto portfelio valdymo

Savivaldybės valdo platų nekilnojamojo turto portfelį – nuo administracinių pastatų, mokyklų ir darželių iki socialinio būsto, infrastruktūros objektų ir komerciniais pagrindais naudojamo turto. Kiekvienas šis objektas reikalauja sprendimų: jį prižiūrėti, remontuoti, investuoti, nuomoti, perduoti naudoti, o tam tikrais atvejais – parduoti ar nurašyti. Tačiau sprendimų dėl atskirų objektų priėmimas dar nereikia, kad turtas valdomas efektyviai, tam reikia matyti visumą: **portfelio sudėtį, būklę, išlaikymo kaštus, kaip turtas naudojamas ir kokią naudą sukuria**. Tik tuomet galima atsakyti į svarbiausią klausimą – ar savivaldybės nekilnojamas turtas valdomas efektyviai?

Šis klausimas nėra naujas. 2020 m. Valstybės kontrolė kartu su savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis 55 iš 60 savivaldybių atliko bendrą nekilnojamojo turto valdymo auditą ir nustatė nemažai problemų – nuo neišsamios informacijos apie valdomą turtą ir nepakankamos jo naudojimo kontrolės iki neefektyviai naudojamo turto bei aiškos turto valdymo strategijos trūkumo.

Per šešerius metus situacija keitėsi – keitėsi teisinis reguliavimas, savivaldybių atsakomybės ir atsirado daugiau skaitmeninių galimybių valdyti informaciją. Tačiau pati problema niekur nedingo: **kaip iš daugybės atskirų sprendimų pereiti prie sistemingo viso nekilnojamojo turto portfelio valdymo?**

Būtent į šį klausimą ir norisi pažvelgti šiame straipsnyje – kas yra efektyvus turto valdymas, kokių duomenų jam reikia, kodėl vien decentralizuoto sprendimų priėmimo nepakanka ir kokį vaidmenį čia gali atlikti turto valdymo centralizavimas bei skaitmeniniai įrankiai.

KAS YRA EFEKTYVUS TURTO VALDYMAS?

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas turto valdymą apibrėžia kaip

„teisę įstatymų nustatyta tvarka daryti valstybės arba savivaldybės turtui fizinį ir ūkinį poveikį“, bei numato, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas vadovaujantis visuomenės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Čia ir atsiranda praktinis klausimas: **kaip šiuos principus įgyvendinti, kai savivaldybė valdo šimtus ar net tūkstančius nekilnojamojo turto objektų?**

Teisės aktai gana detalai reglamentuoja sprendimus dėl konkretaus turto – jo nuomą, perdavimą panaudai, pardavimą ar nurašymą, tačiau neatsako į klausimą, kaip turėtų būti valdomas visas turto portfelis, todėl savivaldybėse formuojasi nevienoda turto valdymo

praktika: skiriasi strateginio planavimo priemonės, naudojami skirtingi efektyvumo vertinimo rodikliai ir sprendimų priėmimo metodai.

Taigi, vien teisės aktų nepakanka efektyviam nekilnojamojo turto valdymui užtikrinti. **Savivaldybėms būtinas ne tik aiškus teisinis reguliavimas, bet ir vienodas požiūris į viso NT portfelio valdymą: planavimą, vertinimą bei veiklos rezultatų analizę.**

NUO KO PRASIDEDA STRATEGINIS TURTO VALDYMAS?

Strateginiam turto valdymui pirmiausia reikia duomenų.

Savivaldybės kasdien priima sprendimus dėl nekilnojamojo turto – skiria lėšas remontui, investuoja į pastatų atnaujinimą, perduoda turtą naudoti, jį nuomoja ar parduoda. Tačiau ar šie sprendimai visada grindžiami vienodais ir patikimais duomenimis? Ar žinoma, kiek nekilnojamojo turto iš tikrųjų valdoma? Kokia jo techninė būklė? Kiek kainuoja kiekvieno objekto išlaikymas? Ar turtas naudojamas pagal paskirtį? Kurie objektai sukuria didžiausią naudą bendruomenei, o kurie reikalauja neproporcingų išlaidų? Ar galima įvertinti

investicijų į konkretų objektą rezultatą? Jeigu bent į dalį šių klausimų savivaldybė negali atsakyti remiantis patikimais duomenimis, strategiškąs nekilnojamojo turto valdymas tampa sudėtingai įgyvendinamas.

Pirmasis strateginio valdymo žingsnis yra ne sprendimas remontuoti, parduoti ar išnuomoti konkretų objektą – pirmiausia reikia **matyti visą turto portfelį ir suprasti, kas jame vyksta, kaip konkretus faktas prisidės prie numatytų strateginių tikslų.**

Su kokiais turto valdymo iššūkiais susiduria savivaldybės?

Būtent su tokiais klausimais susijusias problemą 2020 m. identifikavo Valstybės kontrolė. Audito metu buvo nustatyta, kad didžioji dalis savivaldybių neturėjo aiškos turto valdymo strategijos, trūko išsamios informacijos apie valdomą turtą, dalis turto buvo nenaudojama arba naudojama neefektyviai. Taip pat buvo nustatyta nuomos ir panaudos kontrolės bei savivaldybės patikėjimo teise perduoto valstybės turto valdymo problemų.

Šios problemos iš pirmo žvilgsnio skirtingos, tačiau jas sieja viena bendra aplinkybė – **turto valdymas organizuojamas fragmentiškai.**

Informacija, atsakomybės ir sprendimų priėmimas dažnai yra išskaidyti tarp skirtingų savivaldybės padalinių, seniūnijų ir pavaldžių įstaigų. Vieni darbuotojai rūpinasi apskaita, kiti – remontu, dar kiti – sutartimis ar investicijomis. Kiekvienas savo srityje gali turėti pakankamai informacijos, tačiau jos visuma ne visada tampa sprendimų priėmimo pagrindu.

Tokioje situacijoje sudėtinga matyti bendrą turto portfelio vaizdą, palyginti skirtingus objektus, nustatyti prioritetus ir planuoti ilgalaikes investicijas.

Kodėl turto valdymo efektyvumą sprendžia jo valdymo centralizavimas?

Centralizavimo esmė nėra vien perkelti turto priežiūrą iš vieno padalinio į kitą. Svarbiau tai, kad atsiranda galimybė turtą valdyti kaip **vieningą savivaldybės portfelį**, o ne kaip daugybę tarpusavyje nesusijusių objektų. **Tai leidžia efektyviau organizuoti bendrus pirkimus, planuoti remontą ir priežiūrą, vertinti patalpų panaudojimą, nustatyti nenaudojamą ar nepakankamai naudojamą turtą.** Turto valdymo funkciją perėmus specialistams, biudžetinių įstaigų vadovams taip pat sumažėja su pastatų priežiūra ir ūkio klausimais susijusi našta, todėl daugiau dėmesio galima skirti pagrindinei įstaigos veiklai. Centralizuotas valdymas sudaro prielaidas vienodai vertinti skirtingus objektus – jų būklę, išlaikymo kaštus, naudojimą ir investicijų poreikį.

Svarbu pabrėžti, kad **centralizavimas pats savaime nėra tikslas**. Jo vertė atsiranda tuomet, kai jis padeda turtą matyti kaip visumą ir sprendimus priimti remiantis bendrais kriterijais.

Kodėl efektyviam turto valdymui reikalinga vieninga turto valdymo sistema?

Net ir centralizavus turto valdymo funkcijas išlieka vienas esminis klausimas – **iš kur gauti visą sprendimams reikalingą informaciją?**

Savivaldybėse jau naudojama nemažai skirtingų sistemų. Finansinė apskaita pateikia duomenis apie turto vertę, dokumentų valdymo sistemos saugo sprendimus ir sutartis, GIS sistemos leidžia matyti objektų vietą, o Registrų centro duomenys suteikia informaciją apie registruotą turtą, tačiau kiekviena sistema atsako į savo klausimą. Problema atsiranda tuomet, kai reikia atsakyti į visus juos kartu. Kiek turime? Kur yra? Kokia būklė? Kas naudojasi? Kiek kainuoja? Kiek investavome? Koks buvo investicijos rezultatas? Kokią naudą objektas sukuria?

Tam reikalinga ne dar viena duomenų saugykla, o **sistema, jungianti skirtingus duomenis į vieną valdymo visumą**. Tokioje sistemoje būtų galima matyti ne tik turto objektą, bet ir jo naudojimą, būklę, sutartis, išlaikymo kaštus, investicijas bei jų rezultatus. Tai sudarytų galimybę ne tik kontroliuoti esamą situaciją, bet ir planuoti turto ateitį. Pavyzdžiui, sprendimas investuoti į pastatą galėtų būti vertinamas ne vien pagal tai, kiek kainuos remontas – kartu būtų matoma objekto būklė, ankstesnės investicijos, išlaikymo kaštai, panaudojimas ir jo reikšmė savivaldybei. Remiantis tais pačiais kriterijais, viso turto portfelio kontekste, būtų vertinami sprendimai dėl pardavimo, nuomos ar perdavimo panaudai.

Ši kryptis savivaldybėms jau nėra vien teorinė. Pastaraisiais metais vis daugiau savival-

dybių, siekdamos spręsti Valstybės kontrolės įvardytas ir pačių identifikuotas problemas, rengia nekilnojamojo turto valdymo strategijas, diegia turto valdymo informacines sistemas ir centralizuoja turto valdymo funkcijas.

NUO DUOMENŲ – PRIE SPRENDIMŲ

Turto valdymo sistema savaime savivaldybės turto nepadarys efektyviu. Ji tik suteikia tai, ko iki šiol dažnai trūksta – **galimybę priimti sprendimus remiantis vieninga, aktualia ir palyginama informacija**. Tikrasis pokytis atsiranda tuomet, kai šie duomenys naudojami valdymui: planuojant investicijas, nustatant turto naudojimo prioritetus, kontroliuojant išlaikymo kaštus, vertinant atliktų darbų rezultatą ir sprendžiant, kokia bus konkretaus objekto ateitis bendrame savivaldybės turto portfelio.

Turint išsamią informaciją bei strategiją, turto valdymas tampa ne vien reakcija į atsiradusią problemą – remonto reikalaujančių pastatų, laisvas patalpas ar būtinybę priimti sprendimą dėl konkretaus objekto – atsiranda galimybė problemas numatyti, prioritetus nustatyti iš anksto ir vertinti visą turto portfelį vienodais principais.

Strateginis savivaldybės turto valdymas prasideda nuo gebėjimo matyti visumą. O tam reikia trijų dalykų: patikimų ir išsamių duomenų, aiškios atsakomybės ir sprendimų, paremtų ne vien konkretaus objekto poreikiu, bet ir atliepiančių strateginius viso nekilnojamojo turto portfelio valdymo tikslus.

*Daiva Boguckienė,
UAB „Informatikos ir ryšių technologijų centras“*

Didieji pasaulio nuotykių – kelionės tiems, kurie nori daugiau nei atostogų!

KELIAUK SU GERIAUSIŲ KAINŲ LYDERIU INTERLUX TRAVEL!

Mes laužome stereotipus, kad keliavimas yra prabanga!

**INTERLUX
TRAVEL**

Pagrindinis biuras Vilniuje
Konstitucijos pr. 12 (1 aukštas)
LT-09308 Vilnius, Lietuva
(+370) 527 86 835
(+370) 650 51 568
info@interluxtravel.lt
www.interluxtravel.lt

Padalinys Panevėžyje
PC „MOLAS“ (prie informacijos centro)
Klaipėdos g. 143 A, LT-37189,
Panevėžys, Lietuva
(+370) 673 59 661
panevezys@interluxtravel.lt

 Japonija 13 d.	 Pietų Korėja 12 d.	 Brazilija - Argentina 17 d.
 Skrydis iš Lietuvos	 Skrydis iš Lietuvos	 Skrydis iš Lietuvos
 Nuo 2269€ 2027.05.23	 Nuo 1799€ 2027.04.04	 Nuo 2839€ 2027.04.20
 Islandija 8 d.	 Vietnamas 14 d.	 Uzbekistanas 10 d.
 Skrydis iš Lietuvos	 Skrydis iš Lietuvos	 Skrydis iš Lietuvos
 Nuo 1099€ 2027.06.23 2027.08.18	 Nuo 1569€ 2027.02.01	 Nuo 859€ 2027.04.23

TŪKSTANTMEČIO MOKYKLOS.

GEROSIOS SAVIVALDYBIŲ PRAKTIKOS 2022–2026

2022 metais startavusi švietimo pažangos programa „Tūkstantmečio mokyklos“ (TŪM) artėja prie finišo tiesiosios. Per ketverius metus net 270 mokyklų iš 58 Lietuvos savivaldybių įgyvendino apie 4000 įvairių veiklų – nuo modernių ugdymo erdvių kūrimo ir infrastruktūros atnaujinimo iki mokytojų kompetencijų stiprinimo bei naujų galimybių mokiniams. Į šiuos pokyčius visoje Lietuvoje investuota daugiau kaip 225 mln. eurų.

Naujajame leidinyje (PDF formatu) pristatoma per ketverius metus savivaldybių, mokyklų bendruomenių ir partnerių sukaupta patirtis įgyvendinant TŪM programą. Čia apžvelgiami mokyklų pasiekimai, savivaldybėse įgyvendinti švietimo sistemos pokyčiai, sėkmingų sprendimų pavyzdžiai, kilę iššūkiai ir jų įveikimo būdai bei pateikiamos rekomendacijos veiklų tęstinumui užtikrinti. Skaitytojai (-os) leidinyje ras įvairių praktinių pavyzdžių – nuo ugdymo organizavimo pokyčių, naujų mokymosi galimybių kūrimo ir mokyklų veiklos tobulinimo sprendimų iki bendradarbiavimo modelių bei partnerysčių, padėjusių stiprinti ugdymo kokybę.

Pasak Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjo švietimo ir kultūros klausimais Jono Mickaus: „Leidinyje, skirtas šalies savivaldybių mokyklose įgyvendintos „Tūkstantmečio mokyklų“ programos pasiekimams apžvelgti. Jame rasite gerąsias mokyklų praktikas, o tai – puikus pavyzdys, parodantis, kad ieškodami geriausių sprendimų ir bendradarbiaudami galime pasiekti labai daug. TŪM programa iš kitų projektų išsiskyrė tuo, kad dalyvaujančioms savivaldybėms nuo pat pradžių buvo suteikta daug autonomijos. Būtent vietos švietimo bendruomenės, suvienijusios jėgas, sprendė, ką konkrečiai nori keisti švietimo srityje, kokios problemos joms aktualiausios ir kokios investicijos būtų tikslingiausios. Įvertinus visus sunkumus, bandymus ir ieškojimus, galima drąsiai teigti, kad TŪM modelis pasiteisino ir veikia. Savivaldybės gali ne tik džiaugtis sėkmingai įvykdytais darbais, bet ir tarpusavyje dalytis įgyta patirtimi ir žiniomis. Sustiprėjusi Lietuvos mokyklų ir savivaldybių tinklaveika – dar vienas TŪM atneštas itin vertingas pokytis, kurį būtina toliau puoselėti. Augantis bendradarbiavimas, naujos kompe-

tencijos, kūrybiškas požiūris į švietimą, sričių sinergija ir daug nuoširdaus darbo – būtent tai atsispindi šiame gerųjų praktikų leidinyje. Tikiu, kad jis gali tapti atspirties tašku, ieškant naujų sprendimų ateities projektams ir stiprinant švietimą Lietuvos savivaldybėse. Prasmingo skaitymo!”

TŪM programa pradėta kaip nacionalinis sprendimas, skirtas reaguoti į ilgus metus besikaupusius švietimo sistemos netolygumus: mokinių pasiekimų atotrūkius, nevienodas ugdymo sąlygas savivaldybėse, ribotas dalies mokyklų galimybes kurti šiuolaikišką, įtraukią ir mokiniui prasmingą ugdymo aplinką. Ši programa tapo didžiausia pastarųjų dešimtmečių valstybės investicija į bendrąjį ugdymą tiek infrastruktūriniu, tiek kultūriniu, tiek vadybiniu požiūriu. Remiantis naujausio nacionalinio TŪM įgyvendinimo vertinimo duomenimis (Visionary Analytics, 20251), Lietuvoje išlieka reikšmingi mokinių pasiekimų skirtumai, susiję su socialine, ekonomine padėtimi ir gyvenamąja vieta. Dar iki programos pradžios net 55 iš 58 savivaldybių mokinių pasiekimų atotrūkį įvardijo kaip vieną svarbiausių problemų. Todėl TŪM mokyklų veiklos tobulinimo sritys – lyderystė veikiant, įtraukusis ugdymas, kultū-

rinis ugdymas, STEAM (STEAM, angl. science, technology, engineering, arts, maths) ugdymas ir tinklaveika – pasirinktos kaip sisteminis atsakas į gilumines šių problemų priežastis.

TŪM programa savivaldybėms sudarė sąlygas susikurti bendrą STEAM ugdymo krypties valdymo modelį – steigti koordinatorių pareigybes, derinti integruoto turinio standartus, mažinti infra- 29 struktūros netolygumus ir pamažu kurti bendrą STEAM ugdymo kultūrą savivaldybės mastu.

Ryškus pavyzdys – Panevėžio miestas, kuris sistemingai tęsė dar 2015 m. pradėto STEAM standarto diegimą savivaldybės lygmeniu, susitarė dėl aiškių rodiklių, kurių laikosi visos mokyklos. Šiuos principus sustiprino inovatyvios mokytojų profesinio augimo praktikos bei aktyvus bendradarbiavimas su verslo ir kultūros partneriais.

Praktinis mokytojų kvalifikacijos tobulinimo pavyzdys: TŪM I srauto Šiaulių miesto savivaldybės mokytojai (-os) stažavosi nacionaliniame STEM centre Anglijos Jorko universitete (National STEM Learning Centre) – modernioje konferencijų ir mokymų erdvėje, kurioje susipažino su pasaulinio lygio profesinio tobulėjimo veikla ir ištekliais, padedančiais mokyti STEM dalykų. Po stažuotės mokytojai (-os) sėkmingai integravo STREAM (R šiame apibrėžime reiškia skaitymo ir teksto suvokimo akcentavimą) veiklas į Šiaulių miesto mokyklų ugdymo planus, stiprindami integruotą turinį, inžinerinius ar meninius elementus ir matematinę mąstymą. Šie pavyzdžiai rodo, kad kryptingas turinio valdymas savivaldybės lygmeniu spartina pokyčių tempą ir įgalina mokyklas veikti kaip vientisą sistemą.

Visos TŪM programos veiklos – įskaitant STEAM ugdymo plėtrą – yra priemonės, kuriomis savivaldybės kryptingai siekė pagrindinio programos tikslo: iki 2030 m. visose savivaldybėse sukurti integralias, kokybiškas ir prieinamas mokymosi sąlygas, mažinančias pasiekimų atotrūkių. Šis tikslas gali būti pasiektas tik tada, kai visi programos komponentai – lyderystė veikiant, įtraukusis ugdymas, kultūrinis ugdymas ir STEAM – veikia kaip viena sistema, o ne atskiros iniciatyvos.

„Savivaldybių žinioms“ jau 29 metai!
Junkitės ir sekite mus facebook savzinios
„Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui!

ESU DĖKINGAS LIETUVIAMS UŽ TAI, KAD JIE **REMIA IR PALAIKO UKRAINĄ**

Kyjiwo Obolonės rajone prie Dnipro upės atidarytas Vilniaus skveras – rekreacinė zona su Vilniuje esančio Karaliaus Mindaugo tilto įkvėptu pėsčiųjų tiltu. Šiai naujai viešajai erdvei Ukrainos sostinėje nuo idėjos iki įgyvendinimo prireikė mažiau nei dviejų metų.

„Ukrainiečiai nusipelnė turėti galimybę bent kiek patirti įprasto ir ramaus gyvenimo. Agresoriui nepalaužiant raketomis ir dronais taikytis į civilinę infrastruktūrą, Kyjiwo merui V. Kličko pasiūlius, gimė idėja sukurti jaukų kampelį prie upės, kuris taptų poilsio vieta karo alinamos šalies gyventojams. Kartu tai simbolis, įprasminantis betarpišką Kyjiwo ir Vilniaus draugystę. Mes nepaliausime remti Ukrainą ir nuolat ieškosime naujų būdų jai padėti“, – teigė Vilniaus miesto meras Valdas Benkuskas.

Vilniaus skveras yra pirmasis ir kol kas vienintelis projektas, finansuotas Ukrainoje, gaunant tiesioginę paramą iš Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos fondo. Lietuvos sostinė, savivaldybės tarybos sprendimu, per fondą tam skyrė 600 tūkst. eurų tikslinį įnašą. Sklandų viešosios erdvės įrengimą prižiūrėjo CPVA Lietuvos tarptautinių partnerystės centras.

Atidarymo metu Vilniaus ir Kyjiwo merai kartu apžiūrėjo ką tik užbaigtą skverą ir visą maždaug 7 hektarų plotą parką, kurio didesnė dalis įsikūrusi Dnipro upės saloje. Teritorijos atnaujinimo metu Ukrainos sostinės administracija sutvarkė paplūdimį, įrengė sporto ir žaidimų aikštes, kitą aktyviam laisvalaikiui būtiną infrastruktūrą. Tuo tarpu maždaug ketvirtadalį parko teritorijos užimantis Vilniaus skveras skirtas ramiam poilsiui medžių ir gėlynų apsuptyje. Svarbiausiu skvero akcentu tapo mažesnis Karaliaus Mindaugo tilto „brolis“ – apie 24 metrų ilgio ir 5,4 m pločio pėsčiųjų tiltas, leidžiantis patogiau pasiekti likusią parko dalį. Ilgalaiį bendradarbiavimą skvero atidarymo metu Vilniaus ir Kyjiwo merai įtvirtino pasodindami medį.

„Vilniaus skveras ir jame įrengtas tiltas parodo tvirtą ryšį tarp dviejų šalių ir miestų: tarp Lietuvos ir Ukrainos, tarp Vilniaus ir Kyjiwo. Nepaprastai svarbu turėti tokius draugus. Esu dėkingas lietuviams už tai, kad jie remia ir palaiko Ukrainą. Ačiū už viską, ką darote, jog šis beprasmiškas karas baigtųsi. Mums tai be galo svarbu“, – sakė Kyjiwo meras Vitalijus Kličko.

PASIDALIJIMAS GERĄJA PATIRTIMI

Naujausia Vilniaus parama Ukrainos sostinei – skirtas finansavimas darbo veteranų pensionatui. Rusijai atakų metu pažeidžiant energijos tiekimo infrastruktūrą, sistemos sutrikimai tokioms ir panašioms socialinės globos įstaigoms neleidžia tinkamai pasirūpinti sveikatos problemų turinčiais ir pagyvenusiais žmonėmis. Todėl Vilnius skyrė 80 tūkst. eurų, kad pensionate būtų įrengti autonominiai elektros iš saulės energijos gamybos ir kaupimo įrenginiai, užtikrinsiantys, jog įstaiga turėtų nuolatinį elektros tiekimą.

„Vizitas į Kyjivą svarbus ne tik paramai išreikšti – kartu gauname neįkainojamų pamokų gynybos ir gyventojų saugumo užtikrinimo srityse. Prieš mėnesį Vilniaus

Atidarymo metu Vilniaus ir Kyjiwo merai Valdas Benkuskas (kairėje) ir Vitalijus Kličko kartu apžiūrėjo ką tik užbaigtą skverą ir visą maždaug 7 hektarų plotą parką.

Akmuo skirtas Vilniaus skverui su istoriniu užrašu šiam įvykiui paminėti.

regione paskelbtas oro pavojus buvo pirmasis nepriklausomos Lietuvos istorijoje, o Ukraina oro pavojų išgyvena kasdien. Todėl pamatyti ir išgirsti ukrainiečių patirtis bei turėti galimybę perimti gerąsias jų praktikas yra nepaprastai svarbu“, – po vienos iš Kyjiwo priedangų apžiūros sakė Vilniaus meras V. Benkuskas.

Vizito metu meras taip pat lankėsi bombarduotame Pečerų lauros vienuolyno komplekse. Rusų atakos metu kilęs gaisras ir jo gesinimui naudotas vanduo smarkiai apgadino į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą įtrauktą objektą. Per 2025 m. Vilniaus miesto savivaldybės Ukrainai suteikta parama siekia daugiau nei 930 tūkst. eurų. Vilnius skyrė materialinę humanitarinę pagalbą Chersonui, Chmelnyckiui ir Novoselici, finansškai parėmė Kyjivą, Rivnę ir Derhačius.

Komunikacijos skyriaus inf.

Ant Vilniaus savivaldybės pastato Baltijos šalių palinkėjimai karo nusikaltėliams.